GAZETA KRAKOWSKA

Nro 75.

Z KRAKOWA DNIA 18 WRZEŚNIA 1816 Roku WE SZRODĘ.

Z Warszawy d. 10 Września.

Dalszy ciąg Postanowienia Namiestnika Królewskiego w Radzie Stanu o Organizacyi nowych Władz Administracyynych.

Art. 17. O Kommissarzach Delegowanych postanowiono iest niżey w Tytule V.

Art. 18. Assessorowie pełnią poruczone sobie od Kommissyi obowiązki, czyli to przy samey Kommissyi, czyli też przy Kommissarzach Delegowanych. Urzędowanie to iest bezpłatne, i uważane będzie iako zasługa obywatelska.

Art. 19. Applikantów powinnością będzie pod dozorem Kommissyi Woiewódzkiey, sposobić się w kancellaryii do służby publiczney. Assessorowie Kommissyi wybierani zostaną z applikantów, łączących zdolność z przykładnem sprawowaniem się.

Art. 20. Kandydatów na Prezesa, na Członka wydziału administracyynego, na Członka wydziału Policyi, tudzież na Kommissarzów Delegowanych, podaie Namiestnikowi Kommissya Rządowa Spraw wewnętrznych i Policyi. Na innych Członków szczególnemi wydziałami zawiadujących, podaia Kommissye Rządowe, każda *respective* wydziału, z którym znayduie się w wyraźnym stosunku.

Podanych Namiestnik w miarę udzieloney władzy mianuie, lub do mianowania Królowi przedstawia.

Art. 21. Sekretarza jeneralnego, i Adjunktów wydziałowych, mianuie Kommissya Rządowa Spraw wewn: i Policyi, Assessora prawnego Kommissya Sprawiedliwości, którzy podani będą do potwierdzenia Namiestnikowi. Budowniczych, Inżynierów dróg, Fizyków Woiewódzkich, Chirurgów Obwodowych i Akuszerki mianuie Kommissya Rządowa Spraw wewn: i Policyi.

Art. 22. Assessorów mianuie Kommissya Woiewódzka, a Kommissya Rządowa Spraw wewn: i Policyi potwierdza.

Art. 23. Applikantów mianuie Kommissya Woiewódzka.

Art. 24. Kancellaryą Woiewódzkiey Kommissyi mianuie Prezes. Kancellaryą Administracyi i obwodu mianuie Kommissarz Delegowany, a Sekretarza obwodu podaie do potwierdzenia Prezesowi.

Art. 25. Członki Kommissyi w wy:

20 i 21 wymienione nie mogą bydź podane do mianowania iak tylko z listy, którą Rady Obywatelskie na mocy art. 757 Ustawy Konstytucyyney wkładać będą.

TYTUŁ IV.

O odbywaniu spraw Kommissyi Woiewódzkiey.

Art. 26. Wszelkie podania i expedycye, czyli to od Rządu, czyli od prywatnych osób do składu Kommissyi Woiewódzkiey przychodzące, odbiera Sekretarz jeneralny i Prezyduiącemu okazuie, który na nich własną ręką dzień prezentaty zapisawszy, rozdziela między wydziały, przedmioty prostey exekucyi natychmiast do wykonania poleca; innego rodzaiu sprawom wyznacza dzień, w którym na posiedzeniu Kommissyi z należytem wystawieniem rzeczy wniesione bydź maią.

Art. 27. Będzie utrzymywanym Dziennik jeneralny, w którey treść każdey expedycyi i podania, dzień przyięcia i odesłania do właściwego wydziału, dzień wniesienia na ogólne posiedzenie, treść decyzyi i dzień wydania z kancellaryi, wciągniętemi bydź winny.

Art. 28. Przedmioty do wydziałów odesłane, zaciągnione będą przy weyściu i wyyściu w Dziennik wydziałowy.

Art. 29. Wolno iest Prezesowi zostawić dla siebie iakowy do wypracowania przedmiot, lub polecić go Członkowi innego wydziału, do którego rzecz z natury swoiey nie należy: takowy atoli przedmiot w Dzienniku właściwego sobie wydziału umieszczonym bydź powinien, i na posiedzenie Kommissyi wniesionym bydź musi w przytomności Członka wydziałem zawiaduiącego.

Art. 30. Sekretarz jeneralny utrzymuie protokół czynności i decyzyi Kommissyi Woiewódzkiey, którego skrócona osnowę Prezes przy końcu każdey sessyi cyfruie, a następney sam protokół wszystkie Członki komplet składaiące podpisuią. W tym protokóle obecność każdego Członka, i godzina przybycia iego na posiedzenie, zapisywaną bydź powinna.

Art. 31. W przedmiotach artykułem 5 i 15 obiętych Kommissya wyprowadziwszy śledztwo, sprawę wraz z opiniią swoią dowodami obiaśnioną do tey *respective* władzy sądowey odsyła, do którey obwiniony z prawa należy, w krotkim zaś wyciągu rzeczy, sposobem rapportu, okoliczność całą właściwym Kommissyom Rządowym donosi.

Art. 32. Kommissya we wszelkich przedmiotach, które nie tyczą się prostey exekucyi działa kollegialne.

Art. 33. Posiedzenia Kommissyi Woiewódzkiey odbywać się będą dwa razy w tydzień. Inne dni przeznaczone są na pracowanie w wydziałach.

Art. 34. Komplet legalny składa się naymniey z trzech osób; większość zdań stanowi decyzyą. Równość Prezyduiący rozwięzuie.

Art. 35. Członek różniący się z opiniią Kommissyi Woiewódzkiey, może swoie zdanie w protokole zapisać.

Art. 36. Wszelkie decyzye i expedycye z Kommissyi Woiewódzkiey wychodzić będą z podpisem Prezyduiącego, i zaświadczone przez Sekretarza jeneralnego.

Art. 37. W podaniach prywatnych, skargach i zapytaniach małey wagi, rezolucya Kommissyi krótko i na samemże podaniu w oryginale stronom wydaną będzie: treść iedynie podania i rezolucyi w Dzienniku pozostanie.

Art. 38. Sposób zapisywania expe-

dycyi, do Kommissyi Woiewódzkiey będzie:

Do
Kommissyi Woiewódzkiey N. N. od
N. N.

Expedycye z Kommissyi wychodzą z napisem:

Od
Kommissyi Woiewódzkiey N. N. do
N. N.

Art. 39. W przypadkach nagłey potrzeby Prezyduiący nadzwyczayne posiedzenie zwołuie.

Art. 40. Nikt kompletu przez oddalenie się zrywać nie może. Pozwolenie oddalenia się na dni ośm od Prezesa zależy. W przypadku potrzeby pozwolenia na czas dłuższy, Prezes udaie się do Kommissyi właściwey Rządowey, i zastępcę przedstawia.

Art. 41. W przypadku nagłey śmierci, odsądzenia lub zawieszenia w urzędzie Prezesa, zastępuie go Kommissarz skarbowy, dopóki Kommissya Rządowa Spraw wewn: zastępcy nie wyznaczy, Kommissarza wydziału i Sekretarza jeneralnego w każdym z podobnych przypadków zastępuie Członek mianowany przez Prezesa, dopóki właściwa Kommissya Rządowa zastępcy nie postanowi.

Art. 42. Prezes urzędników podwładnych i opieraiących się wykonaniu nieodwłocznemu rozkazów rządowych ma moc w urzędowaniu zawiesić, a razem i obowiązek donieść natychmiast o tem właściwey Kommissyi Rządowey.

Art. 43. Kommissya Woiewódzka zdaie co miesiąc rapport ogólny z czynności swoich Kommissyi Rządowey Spraw wewn: i Policyi; a to podług formy, iaką iey taż Kommissya przepisze.

Art. 44. Ani Prezes, ani Kommissya w komplecie zebrana, pod żadnym pozorem nie mogą zmieniać, zwalniać, lub zaostrzać przepisów przez władzę wyższą wydanych, a to pod karą zawieszenia w urzędzie.

Art. 45. Każdy z Członków Kommissyi, za to co podpisuie, iest odpowiedzialnym z osoby i maiątku,

Art. 46. Gdy Prezes Kommissyi Woiewódzkiey i Kommissarze delegowani w obwodach, maią na urzędowe obiażdzki przeznaczony etatem coroczny fundusz, więc niewolno im będzie rachować dla siebie iakieżkolwiek dyietowe opłaty, lub podwód od kogożkolwiek wymagać.

TYTUŁ V.

O Kommissarzach Delegowanych.

ROZDZIAŁ I.

O Atrybucyach Kommissarzy Delegowanych.

Art. 47. Kommissarz delegowany w Obwodzie iest iedynie wykonawcą poleceń i rozkazów Kommissyi Woiewódzkiey, i bliższym dozorcą tego wszystkiego, co w Tytule II. o atrybucyach Kommissyi Woiewódzkiey wyrażone zostały. Nic on z własney swoiey woli i domysłu nakazywać, niczego wymagać nie może bez upoważnienia od Kommissyi Woiewódzkiey.

Art. 48. Odbiera i ogłasza zwierzchnościom mieyskim i wieyskim w swoim obwodzie, wszelkie rozkazy i polecenia Kommissyi; doziera ich wykonania podług ustanowionych przepisów; nadużyciom lub zaniedbaniom zaradza; nieposłusznych napomina i do Kommissyi dla ukarania donosi, lub za iey upoważnieniem podług przepisów kary wymierza; prózby i podania mieszkańców do Kommissyi przesyła,

Art. 49. Zostaie w stosunkach z Kommendantem mieyscowym. W czasie konsystencyi i przechodu woysk, marszruty i równości rozkwaterowania przestrzega. W przypadku zaciągu do woyska nad dopełnieniem przepisów czuwa. Składów żywności, sprawiedliwey miary i porządku, co do wchodu i wydatku doziera; krzywdom zapobiega; skargi zaniesione, gdyby ie sam między stronami sposobem zgody ułatwić nie mógł, do Kommissyi odsyła.

Art. 50. Zostaie podobnież w stosunkach z Sądami Ziemskiemi i Grodzkiemi, z Policyą mieyscową i lekarską; w celu utrzymywania dróg i wszelkich innych kommunikacyy, tudzież bezpieczeństwa, wygody i porządku; niemniey w zamiarze ochronienia swego obwodu od zarazy szkodliwych chorób.

Art. 51. Ma dozor nad wszelką własnością publiczną narodową, instytutów, edukacyyną; nad kassami i nad wszystkiemi iakiego bądź rodzaiu officyalistami administracyynemi w iego obwodzie umieszczonemi.

ROZDZIAŁ II.

O odbywaniu Spraw w Urzędzie Kommissarza Delegowanego.

Art. 52. Urząd Kommissarza delegowanego będzie ciągle sprawowany w Obwodzie. Osoba atoli Kommissarza przez postanowienie Kommissyi Woiewodzkiey, do innego Obwodu przeniesioną bydź może.

Art. 53. Kommissarz delegowany, będzie miał do pomocy dwóch Assessorów, (których Kommissyia z grona osób pod art. 3 wyrażonych wyznacza) i Sekretarza oraz zastosowaną do mieyscowey potrzeby liczbę osób Kancellaryią składaiących, a te podług osobnego etatu.

Art. 54. Assessorowie ku pomocy Kommissarzom delegowanym przydani, oprócz zasiadania w mieyscu, będą koleią odbywać Kommissoryia, gdy do nich przez Kommissyią Woiewódzką, lub Kommissarza delegowanego w Obwodzie wezwanemi zostaną.

Art. 55. Sekretarz utrzymuie Dziennik, w którym wpisane będą wszelkie do Kommissarza delegowanego przychodzące expedycyie od Kommissyi Woiewódzkiey, tudzież skargi prywatnych i inne pisma, z wyrażeniem dnia ich nadeyścia, ich treści, i wyyścia z Kancellaryi.

Art. 56. Wszelkie podania, skargi prywatnych osób, expedycyie Kommissyy Woiewódzkich do zwierzchności mieyskich i wieyskich, i nawzaiem expedycyie tychże zwierzchności do Kommissyi, iakiego bądź są one rodzaiu, przez ręce Kommissarza delegowanego przechodzić maią.

Kommissarz delegowany odsyłać one i rezolucyie odzyskane prywatnym doręczać będzie.

Art. 57. Kommissarz odebrane od Kommissyi polecenia i rozkazy przeseła do wykonania zwierzchnościom mieyskim i wieyskim sposobem kurrendy, którą iak naydogodniey i dla pospiechu nayskuteczniey ułożyć powinien, i do potwierdzenia Kommissyi podać.

Art. 58. Rozkazy do zwierzchności mieyskich i wieyskich, przez Kommissarza delegowanego rozsyłane powinny mieścić w sobie numer Dziennika Kommissyi Woiewódzkiey i datę, któremi upoważnienie dano Kommissarzowi oznaczone zostało. Ważnieysze polecenia wyrażone bydź maią w całey swoiey osnowie. Wypisanie onych z aktów Kommissarza delegowanego w Obwodzie, żadnemu z mieszkańców wzbronione bydź nie może.

Art. 59. Kommissarz dostrzegłszy w

którey zwierzchności mieyskiey lub wieyskiey opieszałość w wykonaniu, lub nieporządek w zapisywaniu rozkazów Kommissyi, ma prawo i powinien sam osobiście do takowey zwierzchności ziechać, lub Assessora zesłać; uchybienie sprostować, nieregularność i zaniedbanie w karby porządku wprawić, wykonanie zaległych rozkazów przepisanemi prawem środkami przyspieszyć.

Art. 60. W przypadku (bądź podczas konsystencyi woysk, bądź podczas ich przechodu) wyrządzonych od woyskowego cywilnemu krzywd, i nawzaiem, Kommissarz zaniesione skargi odbiera i pierwsze kroki w celu wyśledzenia prawdy, wyszukania winnego, i zapewnienia się o iego osobie przedsiębierze; wywód słowny na mieyscu czyni, i wraz z zaniesioną skargą do Kommissyi Woiewódzkiey nayśpieszniey odsyła. Wszelkie w tym względzie od Kommissarza delegowanego do władzy woyskowey zaniesione skargi i żądania, powinny bydź prowadzone na pismie, i do rapportu Kommissyi wraz z odpowiedziami władzy woyskowey przyłączone.

Art. 61. Kommissarz delegowany w Obwodzie wyciąg z Dziennika czynności swoich co tydzień Kommissyi Woiewódzkiey przesyłać iest obowiązany; również przedstawia rapportem to wszystko, coby zaradzenia i uwagi iey potrzebować mogło.

Art. 62. Kommissarz delegowany w Obwodzie i przydani iemu Assessorowie nie mogą bez wyraźnego pozwolenia Prezesa Kommissyi Woiewódzkiey oddalić się z mieysca dla swoich prywatnych interessów. Prezes nie iest mocen udzielić takowego pozwolenia na czas dłuższy nad dni ośm; oddalaiący się na czas ośmiodniowy Kommissarza delegowanego zastępuie pierwszy z porządku Assessor. W przypadku dozwolonego oddalenia się na czas dłuższy, albo też choroby, śmierci, lub zawieszenia od urzędu Kommissarza delegowanego, Kommissyia Woiewódzka zastępcę mianuie aż do dalszego postanowienia Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi.

Art. 63. Kommissarz delegowany w Obwodzie iest odpowiedzialny z osoby i maiątku za wszelki nieporządek w Obwodzie iego i uszczerbek w rzeczy publiczney, z zaniedbania przywiązanych do iego urzędu obowiązków wynikły; tudzież za wszelkie odstąpienie, od przepisów Kommissyi, zwolnienie, zaostrzenie lub zaniedbanie, za niesforność i opieszałość podwładnych sobie officyialistów, za krzywdę bezprawnie komu bądź wyrządzoną, zgoła za każdy krok samowolny i bez upoważnienia od Woiewódzkiey Kommissyi przedsięwzięty.

(*Reszta potem.*)

Z Berlina d. 10 Września.

N. Król nasz cieszy się dobrem zdrowięm i d. 7 b. m. poiechał z Karlsbadu do Töplitz, dokąd udał się z tąd Poseł Austryacki Hr. Zichy.

Z Londynu d. 30 Sierpnia.

Xiąże Rejent przychodzi do zdrowia; wczoray przeieżdżał się od godziny 4 do 5. — Gdy Królowa oglądała powoz Bonapartego i pokazano iey znayduiący się w nim złoty serwis i inne bogate sztuki, zawołała: "Co za przepych!,,

Listy z Nottingham donoszą, iż Luddiści potłukli znowu wielę machin i warsztatów. Dyrektorowie ustanowienia ubogich w Brigthon zakładaią dla tamteyszych ubogich rękodzielnia.

Dawnieysza odezwa zabraniaiąca poddanym Angielskim dostawiania rokoszanom południowey Ameryki broni i ammu-

nicyi, ponowioną d. 4 b. m. została, i dopiero od tego czasu skutek bierze, gdyż dawniey nie czynił rząd trudności w wydawaniu pozwoleń na wywóz rzeczonych artykułów. Teraz zaś zupełnie odmawia, składaiąc się, iż nie tylko od Dworu Hiszpańskiego, ale i Francuzkiego i Rossyyskiego był o to proszony. Podobnyż zakaz zapadł i w Niderlandach.

Już miesiąc upłynął, wyraża gazeta Goniec, iak wyprawa przeciw Algierowi pod Lordem Exmouth z naszych portów odpłynęła, i lubo rozmaite biegaią wieści, nic iednak do 26 b. m. od Lorda Exmouth nie nadeszło. Naypierwszey od niego wiadomości spodziewamy się przez Marssyliią.

Taż gazeta podaie następuiący sposób zatrudnienia użytecznie i bez upodlenia fabrycznych robotników: Użycie ich do fabryk, nie odpowiedziałoby celowi, gdyż przez to pomnożyłby się zapas towarów i powiększyłaby się trudnosc ich pozbycia; znaczyłoby to podniecać płomienie i nędzę na chwilę odsunąć, ażeby poźniey dotkliwiey czuć się dała. Potrzeba pierwey pozbyć się zapełnionych układów, i robotników tymczasem gdzie indziey zatrudnić. Należy po ukończonych w polu robotach użyć ich do naprawiania wszędzie popsutych dróg. Kobiety i dzieci są w stanie zbierać po polach kamienie i układać ie na kupy przy drogach. Mężczyzni mogą albo tłuc kamienie, albo krzemienie na taczkach lub karach zwozić; a że podeymią się tey pracy za małą zapłatę, zdaie się zatem bydź naydogodnieyszą do ich zatrudnienia. Ktoby miał w ogrodach lub w polach co do wywożenia, zasypania, kopania, i t.d. nie może mieć sposobnieyszey do tego pory, iak teraźnieysza, kiedy tyle znayduie się bez zatrudnienia ludzi.

Gazeta Chronicle zawiera o szanownym naszem Królu co nastapuie: Przeszło od 2 lat nie golą J. K. Mci brody i bardzo długa urosła. Nosi zawsze z iedwabney materyi szlafrok, co oboie, przy iego podeszłym wieku i stanie umysłu, nadaią mu smutną bardzo postawę. Królowa odwiedza go co tydzień. Królewny dawno u niego nie były. Podczas woyny czytane mu były gazety; lecz teraz nie tylko wzrok, ale i słuch utracił, co pozbawia go nie iedney z dawnieyszych zabaw. Dawniey lubił grywać na fortepianie i dosyć dobrze grał. Powrót Hanoweru bardzo go ucieszył. Pamięć iego dosyć ieszcze iest mocna i szypka.

We środę odbyło się 3 godzinne naradzenie tayney rady.

Rokoszański Jenerał Boliwar południowey Ameryki, którey z St. Domingo na wyspę Małgorzaty wysiadł, dla czynienia ztamtąd dalszych działań, wydał następuiącą odezwę: — "Szymon Bolivar, wódz naczelny i jenerał kapitan woyska Wenezueli, Nowey Grenady, Karakas, Kumany, &c. do mieszkańców Rio Caribes, Campano i Carlaco. Gdy sprawiedliwość, polityka i kray tuteyszy wyciągaią nieodzownie przywrócenia niezaprzeczonych praw natury, przeto zpowodowany zostałem do postanowienia, iakoż ninieyszem pismem stanowię zupełną wolność wszystkich niewolników. Gdy daley Rzeczpospolita potrzebuie pomocy wszystkich swoich synów, zniewolony zatem zostałem włożyć na nowych współziomków następuiące obowiązki: 1) Każdy zdrowy człowiek od 14 do 60 lat ma się w 24 godzin po ogłoszeniu ninieyszego wyroku stawić w parafii swoiego powiatu i zapisać się pod chorągwie Wenezueli. 2) Wszyscy ludzie, kobiety,

dzieci i ułomni męczyzni są od tey chwili wolni od służby woyskowey i od wszystkich domowych i rolniczych powinności, do których od dotychczasowych swoich panów byli używanemi. 3) Obywatele wzbraniaiący się brać oręża, dla dopełnienia świętego obowiązku bronienia swey wolności, maią nadal bydź niewolnikami, nie tylko oni sami, ale i ich dzieci niemaiace lat 14, ich żony i rodzice. 4) Krewni żołnierzy zostaiących w woysku wolności, używać maią praw obywatelstwa i zupełney wolności, która zapewniona iest wyrokiem Rztey Wenezueli. Nineysze postanowienie mieć ma moc prawa i od wszystkich republikantskich bydź nayściśley zachowanem. Działo się w głowney kwaterze w Campano, z moim podpisem i wyciśnieniem pieczęci, i z podpisem moiego sekretarza stanu i woiennego, d. 2 Czewca 1816 roku, a 6tym niepodległości.

Szymon Bolivar.
Piotr Brisens Meadcz.

Podług prywatnych listów z St. Domingo przybył tam ajent od rzadu Francuzkiego do Naczelnika Murzynów Petiona, dla układania się względem zwrotu tey posiadłości Francuzkiey. Lecz Petion miał oświadczyć, iż uznanie niepodległości Hayti musi wszelkie układy poprzedzić.

W gospodzie Loyds przybite zostało doniesienie pod d. 28 Maia z Buenos-Ayres następuiącey osnowy: Amerykański szoner Mammouth osadzony 80 ludźmi, wypłynął z portu tuteyszego pod banderą niepodległą, dla krążenia około brzegów Chili i Chińskich. — Nadzwyczayna gazeta z Buenos-Ayres pod d. 24 Maia zawiera doniesienia o wyprawie rokoszańskiego Komodora Brown na morzu południowem i o zabranych przez niego okrętach, których liczba dochodzi już do 50. Zniszczył on zupełnie wysłaną przeciw niemu z Lima eskadrę z 5 zbroynych od 6 do 20 dział statków złożoną, i zabrał z Callun do Kadyxu z 800,000 piastrów przeznaczony statek. Gdy Brown w nieszczęśliwem potem natarciu na Gwaiaquil poymany został, wymienili go iego ludzie za znayduiącego się w ich ręku Gubernatora Gwaiaquil. Brown udał się potem na południe i opasał przy odeyściu ostatnich doniesień porty Coquimbo i Valparaiso. Wiele zdobytych statków osadził nadbrzeżnemi rokoszanami i zwiększał swoią eskadrę. — Kommissarz woysk rokoszańskich w Karakas, Don Zowar, posłał Gubernatorowi Angielskich Antillow odezwy i biuletiny Boliwara, ażeby wielka Brytaniia, podług iego wyrazów, przekonała się i przychilyła do strony maiącey za sobą sprawiedliwość.

Z Paryża d. 30 Sierpnia.

Dnia 28 znaydował się Król na radzie Ministrów. — Minister Domu Królewskiego, Xże La Chatre, dał tego wieczora dla Xcia Berry wielki bal, na którym znaydowali się Xiążęta Królewscy i Xże Wellington. Wyiazd ostatn ego z Paryża iest na 5 Września oznaczony. — Król na wstawienie się Xiężny Angouleme dał dla wsparcia mieszkańców Nogent sur Seine, którzy podczas obu ostatnich woien naywięcey ucierpieli, 100,000 fr.

W Królewskiey drukarni odmienionych kodexów drukuią teraz 60,000 exemplarzy.

Poruszenia woysk we Francyi podaią następuiące powody: "Poruszenia te nie maią innego zamiaru, iak ćwiczenie woysk, ulepszenie ich służby i uzupełnienie ich urządzenia. Rząd Francuzki, zachowuiący ściśle warunki ostatniego traktatu, nie my-

śli wcale, iakkolwiek rozpuszczaią źlechętni, wyłamywać się z nich, ale chce użyć zostawionego mu tym traktatem prawa, osadzenia przyzwoicie nadgranicznych twierdz swoich.,,

Gdy woysko liniiowe doprowadzone już do tey liczby zostało, iaka na rok teraźnieyszy była postanowiona, Minister wojenny wydał zatem pod d. 15 b. m. okólnik, iż dalszy zaciąg do woyska iest tymczasowo zawieszony. Werbunek i dawanie na rękę po 50 fr. ustaią z 1wszym Września, a werbownicy wracaią do swoich Półków. Dobrowolniey iednak zaciąg do gwardyi Królewskiey, iako też do Gwadelupy i Martyniki przeznaczonego woyska trwać daley będzie.

Związek małżeński między Xciem Ahremberg i Panną Tascher został przez sąd tuteyszy za nieważny uznany, ponieważ ostatnia dowiodła, iż była do niego przymuszoną. Zamyśla ona udać się do swoich krewnych na wyspę Martynikę.

Pod Dizonem uwięziony został Kowal, który ułatwiał podeyrzaną korrespondencyą. Na szyi miał medal na trzech kolorowey wstążce, a listy, które przy nim znaleziono, były w zagatkowym sposobie do braci i przyiacioł pisane.

Tak zwane towarzystwo galeryi medalów wielkich ludzi we Francyi, na które Król zezwolił, zaczęła pracę swoią od bicia medalu Moliera.

Poiutrze odbędzie się w Werssalu uroczystość tryumfu Lilii, pod czas którey wytryskiwać będą sztuczne wody.

Anglicy będący w Paryżu utworzyli w domu Montesson towarzystwo; Wellington, poseł Angielski, P. Sidney Smith, &c. są iego członkami. Roczna składka iest 12, a półroczna 7 luidorow:

Miasto Cherburg na pamiątkę wysiądzenia tam Xcia Berry kazało zrobić fontannę z obeliskiem.

Od brzegu Menu d. 4 Września.

Jasno okazuie się, że Angliia przez nawoz fabrycznych swoich towarow do Frankfortu i sprzedawanie ich przez licytacyą, zalać niemi chce kray Niemiecki. Widać, iż nie tylko dla mnostwa, ale nawet z potrzeby sprzedawać ie musi po iakiey bądź cenie. (*) Zamiast sprzedawania ich podług zwyczaiu w czasie iarmarku, zaczęna się iuż d. 8 b. r. iż sprzedaż przez publiczną licytacyą. Toż samo uczyniono dawniey w portach Niderlandskich i Francuskich, i dla ich mnostwa w Frankforcie łatwo domyślić się można, że po nizkiey nader cenie sprzedane będą bydź musiały.

Królewicz Angielski Xże Kentu oczekiwany iest w Stuttgardzie, i zabierze z sobą na czas iaki Królową Wirtemberską, swoią siostrę, do Anglii.

Z Graben (1wszey pocztowey stacyi z Karlsruhe do Manheimu) piszą: "Mamy tu osobliwsze żniwa, które zasługuią bydź wiadomemi i w pamięci zachowanemi. Od dawnego czasu większa część pól naszych znaydowała się pod wodą, a przecież zboże rosło, kwitło i zawiązało się w nim ziarno. Kłosy częścią styrczały nad wodą, częścią pływały. Na czołnach pływali właściciele po swoich gruntach i zrzynali kłosy iak daleko sierpem pod wodą dosięgnąć mogli.,,

Dla Hieronima Bonapartego przybydź do Wiednia miało 150 skrzyń rzeczy, w których znaydować się także ma wiele dzieł kunsztu.

(*) Wiadomo, iż przed kilkunastu laty Kupcy Angielscy i fabrykanci nie maiąc na swoie towary odbytu, brali od rządu pieniądze, które na swoich składach hypotekowali; teraz gdy przychodzi im zwracać te pieniądze muszą iak tylko mogą one sprzedać.